

ترجمہ و شرح قصیدہ

«المقصورة العلية في السيرة العلوية»

شیخ محمد علی یعقوبی

دکتر حجت الله فسقری

(عضو هیات علمی دانشگاه حکیم سبزواری)

کوکب کودری

يعقوبی نجفی، محمدعلی، ۱۸۹۱ - ۱۹۶۵ م.
ترجمه و شرح قصیده «المقصورة العلیة فی السیرة العلویة» / محمدعلی یعقوبی. - مشهد:
بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۳.

ISBN 978-964-971-851-4

۲۸۶ ص.

فینا

۱. علی بن ابی طالب (علیه السلام)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - شعر.
۲. شعر عربی - قرن ۴۰ م. - تاریخ و نقد.
۳. شعر عربی - قرن ۲۰ م. - ترجمه شده به
فارسی، الف، کودری، کوکب.
ب. فسنقری، حجت الله، ۱۳۵۹.
ج. بنیاد
پژوهشهای اسلامی.
د. عنوان.

۸۹۲ / ۷۱۶۰۹

۱۳۹۳ ۴ ۷ ی / ۲۲۸۵ PJA

۳۶۳۴۱۵۶

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی ایران
معاونت فرهنگی

ترجمه و شرح قصیده

«المقصورة العلیة فی السیرة العلویة»

شیخ محمدعلی یعقوبی

دکتر حجت الله فسنقری - کوکب کودری

ویراستار: مجتبی مجرد

چاپ اول ۱۳۹۳ / ۱۰۰۰ نسخه، رقعی/قیمت ۱۰۰۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۳۶۶

مراکز توزیع:

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۳۲۲۳۰۸۰۳

فروشگاههای کتاب بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: ۳۲۲۳۳۹۲۳، قم: ۳۷۷۳۳۰۲۹

www.islamic-rf.ir

info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ

فهرست مطالب

مقدمه	۷
-------	---

فصل اول

شرح حال شیخ محمد علی یعقوبی

۴۰-۱۱

۱. معرفی شاعر	۱۳
۲. ویژگی های شخصیتی شاعر	۱۵
۳. ویژگی های شعری	۱۷
۴. توجه به مسائل اجتماعی	۲۰
۵. توجه به مسائل سیاسی	۲۲
۶. آثار و تألیفات او	۲۶
۷. معرفی مقصوده یعقوبی	۲۸
الف) آشنایی با بخش های اصلی مقصوره	۲۸
ب) ویژگی های ادبی مقصوره	۳۰
روی آوردن به تشبیب یا نسیب	۳۰
بیان حقایق تاریخی	۳۰
استفاده از احادیث، روایات و آیات قرآنی	۳۱
استفاده از ضرب المثل	۳۲

- ۳۲..... استفاده از آرایه های ادبی
- ۳۳..... ۸. مقصورة یعقوبی از منظر بزرگان

فصل دوم

ترجمه و شرح «المقصورة العلیة فی السیرة العلویة»

۲۸۰-۴۱

- ۴۳..... تشبیب یا نسیب
- ۶۶..... گوشه ای از فضایل و مناقب علی علیه السلام
- ۹۳..... پیوند آسمانی علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام
- ۹۷..... لزوم تمسک به ولایت آن حضرت
- ۱۰۷..... علی علیه السلام دریای بیکران دانش
- ۱۱۶..... زهد، ایثار و بخشش مولای متقیان
- ۱۲۷..... معجزات و کرامات آن بزرگوار
- ۱۳۷..... حادثه ردّ الشمس (برگردانده شده خوردن برای علی علیه السلام)
- ۱۴۳..... از تولد تا نوجوانی امام
- ۱۵۴..... جان فشانی های علی علیه السلام در لیلۃ المبیت و پیوستن به پیامبر
- ۱۶۲..... شرح گوشه ای از رشادت ها و دلاوری های امیر مؤمنان
- ۱۷۱..... علی علیه السلام قهرمان جنگ بدر
- ۱۷۶..... فداکاری های علی علیه السلام در نبرد احد
- ۱۸۱..... علی علیه السلام حماسه ساز نبرد خندق
- ۱۸۶..... حماسه آفرینی علی علیه السلام در آوردگاه خیبر
- ۱۹۰..... رشادت های علی علیه السلام در جنگ حنین

۱۹۴	حضور بر جسته علی علیه السلام در سایر نبردها
۲۰۱	ماجرای غدیر خم
۲۱۰	سختی ها و مصائب جان کاه امام علیه السلام پس از رحلت پیامبر
۲۱۹	جنگ جمل
۲۲۶	فتنه شامیان و نبرد صفین
۲۳۱	جنگ نهروان
۲۳۶	شهادت جان گداز علی
۲۴۳	ابیاتی دو مصائب کریم اهل بیت، امام مجتبی علیه السلام
۲۴۹	ابیاتی در سوگ امام حسین علیه السلام
۲۶۱	توسل به علی علیه السلام و خاندان پاکش
۲۷۳	ابیاتی در پیشکش قصیده به مولا علی علیه السلام
۲۸۱	فهرست منابع و مآخذ

تقدیم به

آستان مقدس مولای متقیان امام علی علیه السلام

مقدمه

شخصیت آسمانی و والای علیه السلام بسیار عظیم تر و گسترده تر از آن است که بتوان به ساحت آسمانی آن گام نهاد و توسن اندیشه را در فضایش به جولان در آورد. احصا و شمارش مناقب آن بزرگوار برای هیچ بشری میسر نیست و به سان اقیانوسی کرانه ناپیدا است.

علیه السلام کسی است که همگان محو صفات و کمالات وجودی اویند. او کسی است که اگر درختان عالم، قلم شوند و دریاها مرکب و جنیان حسابگر و آدمیان نویسنده، نمی توانند فضایل و افتخارات او را به شمار آورند.

زبان علم و خرد الکن از فضایل اوست

که کس علی نشناسد به غیر پیغمبر

کجا به وصف کمالات او توان پی برد

قلم شوند درختان و بحرهای جوهر

از آنجا که انسان کمال‌گرا، همواره در زندگی در جستجوی بهترین‌هاست، اندیشمندان و محققان زیادی در طول تاریخ، به دنبال کسب معرفت و معرفی ابعاد وجودی این اعجوبه الهی، آثار فراوانی خلق کرده‌اند و نویسندگان و هنرمندان بزرگی به منظور شناخت وجود والایش، رنج‌ها کشیده و در وصفش قلم‌ها زده‌اند، به امید آنکه بتوانند قطره‌ای از دریای وجود بیکران‌ش را دریابند.

در این میان شاعران برجسته و نامدار نیز این رسالت بزرگ دینی و انسانی را بر دوش خود احساس کردند و از ذوق و استعداد خویش در جهت شناختن و شناساندن این شخصیت بی‌نظیر بهره گرفته و مناقب و فضایل گسترده آن بزرگوار را به زبان زیبای شعر به تصویر کشیدند.

شیخ محمد علی یعقوبی، شاعر معاصر کشور عراق از جمله شاعران متعهد و مؤمنی است که به دلیل ارادت خالصانه‌اش نسبت به ائمه اطهار علیهم‌السلام و با استفاده از ذوق و قریحه ادبی‌اش اشعار زیادی را به رشته نظم در آورده است. یکی از آثار او قصیده طولانی و ارزشمند «المقصورة العلیة فی السیرة العلویة» است. شاعر در این قصیده به بیان فضایل، مناقب، وقایع و رویدادهای زندگی امام علی علیه‌السلام می‌پردازد. نکته قابل تأمل این است که این شاعر عرب‌زبان شیعه که اشعار ارزشمند زیادی را در مدح و رثای اهل بیت علیهم‌السلام سروده، متأسفانه به دلیل تعصبات مذهبی از سوی محافل و مجامع عربی آن‌گونه که سزاوار است، مورد توجه قرار نگرفته است. بنابراین نگارندگان در این کتاب تلاش کرده‌اند تا با ترجمه و شرح این قصیده، علاوه بر ارائه گوشه‌هایی از سیره عملی و اخلاقی مولای

متقیان، نمونه‌ای از آثار این شاعر فرهیخته را به خوانندگان گرامی معرفی نمایند. امید است ترجمه و شرح این مقصوده، مقدمه‌ای برای ترجمه و تحقیق سایر اشعار و آثار این شاعر متعهد و برجسته باشد.

www.ketab.ir